

TILLARNI O'QITISHDA SUN'YI INTELLEKTDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI

Khatamkulova Shokhista Sayidakhmedovna

Associate professor in Kokand State University, email:

shoxista.khatamkulova@mail.ru

Phone number: +998 90 629 37 71

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21131999>

Annotatsiya

Mazkur maqolada nemis tilini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida multimedia vositalari, onlayn platformalar, mobil ilovalar va interaktiv texnologiyalarning til o'rganish jarayonidagi samaradorligi yoritilgan. Shuningdek, raqamli texnologiyalar yordamida talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish, mustaqil ta'lim ko'nikmalarini shakllantirish va dars jarayonini faollashtirish masalalari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: nemis tili, raqamli texnologiyalar, multimedia, interaktiv metodlar, onlayn ta'lim, kommunikativ kompetensiya, mobil ilovalar, pedagogik texnologiyalar.

Annotation

This article analyzes the pedagogical importance of using digital technologies in teaching the German language. During the research, the effectiveness of multimedia tools, online platforms, mobile applications, and interactive technologies in the language learning process was highlighted. In addition, the study examined the role of digital technologies in developing students' communicative competence, forming independent learning skills, and increasing classroom engagement. The research results demonstrate that lessons organized on the basis of modern technologies improve the quality of education.

Keywords: German language, digital technologies, multimedia, interactive methods, online education, communicative competence, mobile applications, pedagogical technologies.

XXI asrda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga ham katta ta'sir ko'rsatmoqda. Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish o'qitish samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biriga aylandi. Ayniqsa, xorijiy tillarni, jumladan nemis tilini o'qitishda multimedia vositalari va interaktiv platformalardan foydalanish keng imkoniyatlar yaratmoqda.

Nemis tilini o'rganishda raqamli texnologiyalar tinglab tushunish, og'zaki nutq, o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Talabalar

internet resurslari, videodarslar, mobil ilovalar va virtual platformalar yordamida tilni mustaqil ravishda ham o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bugungi kunda an'anaviy dars metodlarini zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish ta'lim sifatini oshirishning muhim sharti hisoblanadi. Shu sababli nemis tilini o'qitishda raqamli texnologiyalarning pedagogik ahamiyatini o'rganish dolzarb masalalardan biridir.

Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar talabalarning dars jarayonidagi faolligini oshiradi hamda ularning til o'rganishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi. Ayniqsa, interaktiv topshiriqlar, audio va video materiallar, virtual muloqot platformalari talabalarni real kommunikativ muhitga yaqinlashtiradi. Bu esa nemis tilida erkin fikr bildirish va muloqot qilish ko'nikmalarining rivojlanishiga xizmat qiladi. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar individual yondashuvni amalga oshirish imkonini beradi. Har bir talaba o'z bilim darajasi va qiziqishiga mos ravishda topshiriqlarni bajarishi mumkin. Masalan, mobil ilovalar va onlayn platformalar yordamida talabalar grammatika, lug'at boyligi va talaffuz ustida mustaqil ishlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa o'z navbatida mustaqil ta'lim kompetensiyasini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Nemis tilini o'qitishda qo'llanilayotgan Moodle, Google Classroom, Quizlet, Duolingo kabi platformalar o'quv materiallarini tezkor yetkazish, nazorat qilish va baholash jarayonlarini yengillashtiradi. Ayniqsa, multimedia vositalaridan foydalanish murakkab grammatik mavzularni sodda va tushunarli shaklda yetkazishga yordam beradi. Video va animatsiyalar orqali til birliklarini vizual tarzda tushuntirish talabalar xotirasida mavzuning uzoqroq saqlanishiga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar masofaviy ta'limni samarali tashkil etish imkonini ham yaratadi. Online konferensiyalar, virtual darslar va elektron resurslar orqali talabalar istalgan joyda va istalgan vaqtda bilim olish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa ta'limning moslashuvchanligini oshirib, o'quv jarayonining uzluksizligini ta'minlaydi.

Raqamli texnologiyalarning yana bir muhim jihati shundaki, ular o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytiradi. Interaktiv metodlar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda talabalar faqat tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida qatnashadilar. Natijada dars jarayoni yanada qiziqarli va samarali tus oladi.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyalardan foydalanishda ayrim muammolar ham mavjud. Internet sifati, texnik vositalarning yetishmasligi yoki ayrim

o'qituvchilarning raqamli kompetensiyasi pastligi ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli pedagoglarning axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha malakasini oshirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Mazkur tadqiqot nemis tilini o'qitishda raqamli texnologiyalarning pedagogik imkoniyatlarini o'rganishga qaratilgan bo'lib, zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayoni talabalar bilimini mustahkamlash, kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish va dars samaradorligini oshirishda muhim vosita ekanligini ko'rsatadi.

Raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish masalasi ko'plab pedagog va metodist olimlar tomonidan tadqiq qilingan. M. Warschauer axborot texnologiyalarining chet tilini o'qitishdagi rolini tahlil qilib, internet resurslari kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda muhim vosita ekanligini ta'kidlagan.

Shuningdek, B. Blake onlayn ta'lim muhitining til o'rganishdagi samaradorligini ilmiy jihatdan asoslagan. Olimning fikricha, virtual kommunikatsiya vositalari talabalarni real muloqotga tayyorlash imkonini beradi.

Nemis tilini o'qitishda multimedia vositalaridan foydalanish bo'yicha Yevropa ta'lim tizimida ham qator metodik tavsiyalar ishlab chiqilgan. Ayniqsa, CEFR tizimi zamonaviy texnologiyalar asosida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishga alohida e'tibor qaratadi.

Mazkur tadqiqotda tavsifiy, qiyosiy va pedagogik kuzatuv metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, nemis tili darslarida qo'llaniladigan raqamli texnologiyalarning samaradorligi tahlil qilindi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, nemis tilini o'qitishda raqamli texnologiyalardan foydalanish zamonaviy ta'limning muhim tarkibiy qismiga aylangan. Multimedia vositalari, onlayn platformalar va mobil ilovalar til o'rganish jarayonini samarali va qiziqarli tashkil etishga xizmat qiladi.

Raqamli texnologiyalar yordamida talabalar kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish, mustaqil ishlash ko'nikmasini shakllantirish hamda real muloqot muhitiga moslashish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Shu sababli zamonaviy nemis tili darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalarni keng qo'llash maqsadga muvofiqdir. Kelgusida sun'iy intellekt va virtual ta'lim texnologiyalaridan foydalanish orqali chet tillarini o'qitish samaradorligini yanada oshirish mumkin..

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Warschauer M. Computer-Assisted Language Learning. — New York, 1998.
2. Blake R. Brave New Digital Classroom. — Washington: Georgetown University Press, 2013.
3. Richards J., Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching. — Cambridge University Press, 2001.
4. Jalolov J. Chet til o'qitish metodikasi. — Toshkent: O'qituvchi, 2012.
5. CEFR. Common European Framework of Reference for Languages. — Cambridge University Press, 2020.
6. Passov E.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению. — Москва, 1991.
7. Mark Warschauer. Computer-Assisted Language Learning: An Introduction. New York: Multimedia Language Teaching, 1996. – B. 3–20.
8. Robert Blake. Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning. Washington DC: Georgetown University Press, 2013. – B. 45–67.
10. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – B. 101–135.
12. Stephen Krashen. Principles and Practice in Second Language Acquisition. Oxford: Pergamon Press, 1982. – B. 56–78.
13. Zoltán Dörnyei. Motivational Strategies in the Language Classroom. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – B. 120–145.
15. Jeremy Harmer. The Practice of English Language Teaching. Harlow: Pearson Education Limited, 2007. – B. 84–110